

Voorwoord voorzitter

2024 was voor veel ondernemers best een goed jaar. Dat geldt echter niet voor de bedrijven die nog een coronaschuld hebben in te lossen. Zij hebben het (nog steeds) pittig en die situatie wordt vaak behoorlijk onderschat.

Het afgelopen jaar heb ik met veel van onze ondernemers gesproken over de toekomst.

De meeste werken niet alleen actief mee in de zaak maar zijn ook bezig om 'aan' het bedrijf te werken door beleid te maken en een visie te ontwikkelen onder andere op het gebied van verduurzaming, toekomstbestendigheid en AI.

AI is de nieuwe werkelijkheid. Ik was afgelopen januari in New York op een innovatie beurs om te horen, zien en ervaren hoe de Amerikanen bezig zijn met AI en hoe zij dit gebruiken. Dat heeft veel vernieuwde inzichten gegeven. AI geeft bijvoorbeeld veel mogelijkheden om juist met de klant in contact te komen. Ook kan AI perfect worden ingezet voor de dagelijkse administratieve zaken zodat je meer tijd hebt om te besteden aan het opbouwen en onderhouden van het relatienetwerk.

We hebben in 2024 hard gewerkt aan de professionalisering van ons bestuur (wie gaat waar over), onze website (werkbaar, zichtbaar, inhoudelijk sterk en voorzien van praktische informatie) en inhoud van onze bijeenkomsten. Door samenwerking met relevante partijen uit onze omgeving, zoals MKB Den Haag en MKB Westland, hebben we mooie netwerkmomenten kunnen bieden aan onze leden. We hebben de lancering gezien van het magazine Leidschendam-Voorburg Business en een drukbezochte ontbijtbijeenkomst in Max Health Centre. Ook onze themabijeenkomsten werden goed bezocht en goed gewaardeerd. Als voorzitter ben ik enorm trots op het bestuursteam. Ieder lid zet zich belangeloos in om er voor ondernemend Leidschendam-Voorburg te zijn.

Trots ben ik ook op onze diepgewortelde alliantie met onze gemeente waardoor een goed gesprek altijd mogelijk is.

We hebben 2024 positief afgesloten en met elkaar veel bereikt.

Ik hoop jullie in 2025 wederom vaak te zien en spreken.

Benedikte Zijlstra

Voorzitter MKB LV

Inleiding en belangrijkste activiteiten

Hoewel MKB-LV een belangenbehartiger is voor alle ondernemers in onze gemeente, hebben we in de afgelopen jaren gemerkt dat het organiseren van en deelnemen aan netwerkmomenten zeer op prijs wordt gesteld. We zijn actief op zoek gegaan naar nieuwe partners. Samen kunnen we immers meer bereiken en betekenisvoller zijn voor de ondernemers. We werken aan een goed ondernemersklimaat. Daarom is gekozen voor een samenwerking met MKB Den Haag en MKB Westland en zijn we inmiddels twee mooie regiobijeenkomsten verder, in februari 2024 in het Hofhouse in Den Haag en in februari 2025 in het World Hort Center in Naaldwijk. Begin 2026 is het onze beurt om voor dit evenement het voortouw te nemen; de voorbereidingen zijn al begonnen.

In september werd het eerste nummer gelanceerd van Leidschendam-Voorburg Business in goede samenwerking met DOT. en onze gemeente. Ook dit krijgt een vervolg in 2025.

Om nog beter te begrijpen wat ondernemers nodig hebben en om kennis binnen ons netwerk te verspreiden organiseren we bijeenkomsten. Daar halen wij veel van onze informatie op, horen wat er leeft bij onze leden en gebruiken dat weer in onze contacten met de gemeente. De netwerkevents worden naast heel leuk vooral ook als interessant ervaren. Op deze manier verbinden we de eigen ondernemers onderling en in de regio met de vertegenwoordigers van de gemeente.

Wat hebben we dit jaar nog meer georganiseerd:

- ALV/netwerkborrel in The Fox
- Bedrijvenborrel Populierendreef
- Dag van de ondernemer bij Max Health Club met gemeente LV, Rabobank, LV-tv en DOT.
- Eindejaarsbijeenkomst in Rijswijk met Bedrijventerreinen Haaglanden
- Themasesie Winkelcriminaliteit i.s.m. gemeente, PVO en DOT.
- Themasesie Bespaar tijd met Chat GPT i.s.m. MKB Digiwerkplaats
- Thema(ontbijt)sessie energietransitie in Stompwijk
- Individuele bedrijfsbezoeken (wethouder Astrid van Eekelen en voorzitter MKB LV Benedikte Zijlstra) bij Scheria, Max Health Club, VNO NCW, The Speakersclub, Haveman Edelmetaal en Alumetaal.

Voor 2025 staat op het programma dat we de samenwerkingen verstevigen o.a. door de volgende events een vervolg te geven.

- Het ondernemersontbijt
- Een bijeenkomst gerelateerd aan veiligheid
- Het lanceren van het tweede Leidschendam-Voorburg Business magazine

We organiseren verschillende bedrijfsbezoeken en middels themabijeenkomsten kennis proberen te verspreiden. We hervatten samenwerkingen zoals met de VOC en de Wondernemers. Ook blijven we in gesprek met de gemeente hoe we met elkaar zo goed mogelijk kunnen bijdragen aan een prettig ondernemersklimaat. De inzet is dat we voor 2026 een gevulde agenda kunnen presenteren ten behoeve een goed ondernemersklimaat.

In 2026 staan er weer gemeenteraadsverkiezingen op de agenda. MKB LV bereidt, net als 4 jaar geleden, een standpuntennotitie voor, waarin wordt aangegeven welke onderwerpen van belang zijn en blijven voor een goed ondernemingsklimaat. De notitie wordt in het najaar verspreid naar alle betrokken politieke partijen, de leden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. Uw input is altijd welkom.

MKB LV is in beweging, we zijn onze positie aan het verstevigen en willen voor alle ondernemers meer zichtbaar zijn om zo effectief te kunnen bijdragen aan een goed ondernemersklimaat.

Ontwikkelingen

Detailhandel

Na de afsluiting van de Retail Innovatie & Experience Campus eind 2023 is de intensiteit van contacten vanuit MKB-LV met de retailers afgenomen. We constateren dat centrummanager Matthijs Veld zichtbaar en actief is in de winkelgebieden waardoor de retailers gehoor vinden en signalen snel worden opgepakt.

Bereikbaarheid & mobiliteit

In 2024 hebben we verschillende keren gesproken met wethouder Keus over de aandachtspunten op het gebied van bereikbaarheid en mobiliteit. Denk aan het stimuleren van deelmobiliteit, het inzetten van een mobiliteitsscan voor werkgevers en verbetering van de informatievoorziening rond wegwerkzaamheden.

In samenwerking met gemeente Leidschendam-Voorburg en Zuid-Holland Bereikbaar hebben we in mei 2024 een themabijeenkomst georganiseerd die helaas door gebrek aan belangstelling geannuleerd is.

De verkeersdruk op de af- en aanvoerroutes van de Mall of the Netherlands zorgt nog steeds voor opstoppen en vertraging met name in weekenden en in vakantieperiodes. Met gemeente Leidschendam-Voorburg en het management van de Mall of the Netherlands hebben we gesproken over maatregelen om medewerkers van de winkels in de Mall te stimuleren met OV in plaats van de eigen auto naar hun werk te gaan; ook op die manier wordt de druk op parkeerplaatsen en vervoersstroom verminderd.

Financiën

Tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) op maandag 3 juni 2024 in The Fox te Voorburg zijn de jaarstukken van 2023 gepresenteerd. Het boekjaar 2023 is afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van € 2.305.

De kascontrolecommissie heeft voorafgaand aan de ALV haar werkzaamheden uitgevoerd en haar bevindingen gerapporteerd aan het bestuur.

Hoewel de collectieve lidmaatschappen van de vier winkelcentra volledig zijn weggevallen, kan de kaspositie van de vereniging voorlopig als gezond worden beschouwd.

Daarnaast is tijdens de ALV de begroting voor 2025 goedgekeurd door de aanwezige leden. Deze begroting laat een negatief exploitatiesaldo zien, wat voornamelijk wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage aan evenementen en andere activiteiten, zoals in dit verslag wordt toegelicht. Het doel hiervan is onder andere om meer leden aan de vereniging te binden, wat op termijn zal bijdragen aan hogere contributie-inkomsten.

Kunstmatige Intelligentie (AI)

Onlangs bezocht onze voorzitter een innovatiebeurs over AI. Een aantal belangrijke lessen wil ze graag met onze leden delen.

1. AI en technologie als gamechanger

- De ontwikkeling van AI gaat razendsnel: van Large Language Models naar AI-agents die autonoom kunnen handelen.
- Multimodale AI (tekst, beeld, spraak en video) wordt steeds krachtiger en toegankelijker.
- AI verlaagt kosten en verhoogt efficiëntie, waardoor experimenteren steeds aantrekkelijker wordt.
- AI is een hulpmiddel om ondernemers te ondersteunen, niet om professionals te vervangen: denk aan automatisering van repetitieve taken, gerichte klantsegmentatie en juridisch advies.
- De rol van platforms verandert: klantreis en gebruikservaring worden volledig opnieuw vormgegeven met AI.

2. De ondernemer als persoonlijk merk

- Professionals kunnen zich door AI niet langer onderscheiden op expertise, maar wél op personal branding en klantrelaties.
- Unieke positionering is cruciaal: zorg voor een heldere, authentieke en onderscheidende waardepropositie. Storytelling en verbinding met je klant zijn belangrijker dan ooit: klanten kiezen voor mensen, niet voor transacties.
- Social media moet simpel, consistent en persoonlijk zijn; durf jezelf te laten zien.
- Menselijke interactie blijft onmisbaar: technologie ondersteunt, maar vervangt de ondernemer niet.

3. Transparantie en vertrouwen in de markt

- Dit creëert kansen voor professionalisering en betere prijs- en diensttransparantie, ook relevant voor Nederland.
- Vertrouwen bouw je door duidelijke propositie en klantgerichte advisering.
- Data gedreven werken is belangrijk, maar context en menselijke interpretatie blijven essentieel.

4. De toekomst van interactie tussen consument, ondernemers en platforms

- AI en digitalisering versnellen innovatie in platforms en klantinteractie.
- Persoonlijke, AI-ondersteunde zoekervaringen op platforms worden de nieuwe norm.
- End-to-end-oplossingen en interoperabiliteit tussen systemen zijn cruciaal om de klantreis te optimaliseren.
- Platforms moeten zowel consumenten als professionals ondersteunen met een frictieloze ervaring en betrouwbare data.

5. Mindset: wendbaarheid en veerkracht

- Succes vereist een combinatie van visie, aanpassingsvermogen en doorzettingsvermogen.
- Innovatie en lef om jezelf opnieuw uit te vinden zijn noodzakelijk om als makelaar relevant te blijven.
- Elke stap telt: blijf kritisch op je aanpak en stel jezelf na elke uitdaging de vraag: "Now what?"
- Blijf leren, experimenteer met nieuwe tools en omarm verandering zonder je authenticiteit te verliezen.

Samengevat: De toekomst van ondernemers ligt in de balans tussen technologie, slim inkopen (bundelen van krachten) en menselijke verbinding. AI biedt enorme kansen, maar het onderscheidend vermogen van professionals blijft in hun persoonlijke merk en klantgerichtheid.

Energietransitie

Alle ondernemers hebben bij te dragen aan de energietransitie. In gesprekken met ondernemers zien we dat er al veel oplossingen zijn doorgevoerd. Maar we zijn er nog niet. Dit maakt dat we de energiescan, die we in 2023 beschikbaar hebben gesteld, ook openstellen in 2024 en 2025.

De samenwerking met de Gemeente en de Rabobank maakt het mogelijk dat we de scan, ter waarde van € 700,-, gratis kunnen aanbieden. De scan leidt tot een adviesrapport voor jouw situatie.

Revitalisering van de bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen hebben aandacht nodig. Dat weten we al een paar jaar, en toch is het er niet van gekomen. We moeten met elkaar in gesprek om te zorgen dat de belangen van de ondernemers en die van de gemeente weer op één lijn komen.

Bedrijfshuisvesting is van cruciaal in onze gemeente en hier moeten we zuinig op zijn. In samenwerking met de ondernemers gaan we in gesprek met de gemeente om aan te geven wat nodig is om bedrijvigheid te behouden door de terreinen aantrekkelijker, groener en veiliger te maken.

Communicatie

De communicatie met de leden en relaties vindt plaats via digitale nieuwsbrieven, op sociale media en onze vernieuwde website www.mkb-lv.nl.

Bijlage A: Bestuur en organisatie

Bestuur

Voorzitter	Benedikte Zijlstra
Vicevoorzitter	Lex Oostendorp
Secretaris	Lisette Hospers
Penningmeester	Roy ter Heijden
Algemeen bestuurslid	Leo Valk

Ondersteuning

Marketing & communicatie – vacature

Taakverdeling bestuursleden

Als belangenbehartiger van ondernemers in Leidschendam-Voorburg is het bestuur steeds op zoek naar een optimale invulling van haar taken. Daarom hebben wij gekozen om de bedrijfssectoren die binnen onze gemeente het meest vertegenwoordigd zijn te koppelen aan de portefeuilles van de bestuursleden. Ons doel is ondernemers een vast aanspreekpunt binnen hun sector te bieden en daardoor de zichtbaarheid van MKB LV te vergroten zodat wij de belangen van ondernemers nog beter kunnen behartigen.

De sectoren en thema's zijn:

Verbinding stakeholders en regio: Platform EO&A, contacten met de regio en maatschappelijke organisaties, bedrijventerreinen

Aanspreekpunt: Benedikte Zijlstra

Economisch beleid en lokaal ondernemersklimaat: Economische agenda, verkiezingsmanifest, digitalisering

Aanspreekpunt: elk bestuurslid

Duurzaamheid en energietransitie

Aanspreekpunt: Lisette Hospers

Detailhandel: Bereikbaarheid & ruimtelijke ordening, detailhandel & horeca

Aanspreekpunt: Leo Valk

Zakelijke dienstverlening: Bereikbaarheid & ruimtelijke ordening

Aanspreekpunt: Roy ter Heijden

Zorg en vitaliteit:

Aanspreekpunt: Lex Oostendorp

Recreatie & toerisme: Promotieplan Leidschendam-Voorburg

Aanspreekpunt: elk bestuurslid

Bouw en maakindustrie: Omgevingswet, duurzaamheid, re- & upcycling, kleine lokale initiatieven

Aanspreekpunt: elk bestuurslid